

Tilleggsnæringer i landbruket

Tilleggsnæringer i landbruket

I 2008 hadde nesten 80 % av alle gardsbruk i Norge inntekt fra tilleggsnæringer. Over halvparten av alle gårdsbruk hadde en omsetning på over 20.000 kroner fra tilleggsnæringer (Norsk landbruk 24.08.2010). Inntekter fra garden utgjorde 40 % av samlede inntekter, mens inntekter fra tilleggsnæringer i gjennomsnitt utgjorde 7 % av totalinntekten på garden. Selv om andelen av inntekter fra tilleggsnæringer eller nye næringer i landbruket utgjør bare en del av inntektene fra gardsdrifta, blir dette en alt viktigere inntektskilde.

Tilleggsnæringer utgjør en helt rekke av ulike virksomheter. Det er vanlig å skille mellom tradisjonelle og moderne tilleggsnæringer. De *tradisjonelle tilleggsnæringerne* er knyttet til bruk av gårdens ressurser eller utstyr for leiekjøring, brøyting, kjøring, vedproduksjon, biobrensel, gårdssag, bygningsarbeid, utleie av jakt- og fiskemuligheter, bygdeservice mv. hvor bonden allerede har kunnskap og erfaring. Noe helt annet stiller det seg med de *moderne tilleggsnæringerne* som spenner fra å til å og hvor bonden blir å regne som enhver annen gründer eller entreprenør. Dette gjelder så vidt forskjellige virksomheter som helse- og omsorg, kurs- barnehage og skolerelaterte tjenester, servering og kafevirksomhet, opplevelsestilbud, men også en lang rekke andre type virksomheter som man ikke nødvendigvis forbinder med gården.

Masteroppgaver knyttet til veiledning innenfor tilleggsnæringer

Den store bredden av tilleggsnæringer som gardbrukere kan starte med stiller veiledningsapparatet overfor særskilte utfordringer. Landbruket har lang erfaring med og kompetanse på å gi veiledning innen for tradisjonelt landbruk og skogbruk når det gjelder investeringer driftsbygninger, maskiner, utstyr og liknende. Men man har ikke samme erfaring med veiledning knyttet til moderne tilleggsnæringer. Det kan også være en utfordring for etablerertjenesten at man kan ha mindre innsikt og kunnskap om tradisjonell gardsdrift og de betingelsene landbruket i Norge opererer under.

Hovedsikten med oppgavene er å studere hvordan veiledningen fungerer i dag, identifisere kritiske punkter og kompetanse og kunnskap som er nødvendig for å gi en fullgod veiledning.

Landbrukssjef i Follo, Lars Martin Julseth vil være behjelpelig å finne fram til både bønder som har startet med tilleggsnæringer i Akershus, men også til personer i veiledningsapparatet. Fokus for oppgaven kan være tilleggsnæringer i Akershus, men det vil også være mulig å utføre undersøkelser av tilleggsnæringer i andre deler av landet.

Kontaktperson: Anne Moxnes Jervell <http://www.umb.no/ior/ansatte/anne.jervell>